

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת ויצא תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

יבמות - נ"ו

1. יבם שבא על יבמתו בביאה גרועה קנה אותה לענין - לירש בנכסי אחיו לבדו, ולפוטרה מן הייבום. לאכול בתרומה - רב: כן. שמואל: לא. במה נחלקו? לשון א' - היתה נשואה למת: לכו"ע אוכלת בתרומה כיון שכבר היתה אוכלת קודם. היתה ארוסה למת - רב: אוכלת, שהרי התורה ריבתה 'ביאת שוגג' שמואל: הריבוי לא בא להעדיף את היבם על הבעל ואצל הבעל הרי לא אכלה. לשון ב' - היתה ארוסה לכו"ע לא אוכלת. היתה נשואה, רב: אוכלת, כיון שמתחילה היתה אוכלת. שמואל: אינה אוכלת, כיון שהתורה ריבתה ביאה גרועה רק לדברים האמורים בפרשת יבום.
2. מצינו ברייתא - נתארסה לכהן פקח, ונתחרש קודם שכנסה - אינה אוכלת. מת, ונפלה לפני יבם חרש - אוכלת, ובזו יפה כח היבם מכח הבעל. כיצד מתבארת הברייתא לרב ולשמואל לפי שתי הלשונויות דלעיל? לשון א' - לרב ניחא שביאת יבם חרש, שהיא גרועה, מאכילה בתרומה. לשמואל יש לגרוס: דווקא אם כנס ואח"כ נתחרש אוכלת אצל היבם. ובזה יפה כח היבם שאע"פ שהוא חרש מעיקרא, אוכלת אצלו בתרומה. לשון ב' - לרב יש לגרוס: שאוכלת רק כשהבעל כנס ואח"כ נתחרש. אבל לשמואל נשאר קשה.
3. נתארסה לכהן פקח, ונתחרש קודם שכנסה, אינה אוכלת. נולד לה בן אוכלת בשביל בנה. אם מת הבן, לר' נתן אוכלת, לחכמים אינה אוכלת. מה טעמו? א. רבה: טעמו של ר' נתן, הואיל שכבר אכלה. דחה אביי: שהרי הקדושה פקעה, כמו בכהן שמת בלא בנים. ב. רב יוסף: נשואי חרש שכשקידש היה פיקח, מאכילין בתרומה, ולא גוזרים שמא יבואו לאכול אף כשהיה חרש בקידושין. ולפי זה ר' נתן חולק על רבנן אף בדין הראשון וסבר שאוכלת קודם שנולד הבן, והמתין לרבנן שיסיימו. [אמנם קשה, שחכמים נכתבו בסוף].
4. רב ששת: אשת ישראל שנאנסה, אף על פי שמתורת לבעלה - פסולה לכהונה, כיצד הוכיח כך ממשנתנו? 'וכן' הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה או פסולות - והכוונה לביאות שנאמרו קודם וביניהם נאמר 'באונס' וכתוב פסלה. ודחו למסקנא - ש'וכן' הכוונה לביאה שלא כדרכה בחייבי לאוין של כהונה.
5. אשת כהן שנאנסה - ואח"כ בא עליה בעלה, משום מה לוקה? לשון א' רבא - משום טומאה ואף משום זונה. וביאר רבה שאין לומר שהיא בלאו הבא מכלל עשה 'והיא לא נתפשה' - ואשת כהן אף כשנתפשה אסורה, אלא התורה מיעטה מכלל איסור זונה רק אשת ישראל לבעלה. אבל אשת כהן נשארה בלאו של זונה. לשון ב' רבה - משום טומאה ולא משום זונה. וביאר רבא שאיסור טומאה שהתמעט באשת ישראל נשאר בה.
6. אלמנה לכהן גדול, או גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, משעת האירוסין לא יאכלו בתרומה, רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין קודם שנישאו, מה טעמיהם? ר' מאיר - ק"ו, אם קידושי רשות, ישראל שקידש בת ישראל, אין מאכילין, קדושי עבירה לא כ"ש. ר"א ור"ש - דחו דווקא בקידושי רשות כיון שאין לישראל אפשרות להאכיל לעולם, משא"כ בקדושי עבירה - יש לו אפשרות להאכיל את המתורת.